

אגרוף מן העבר / גלעד מלצר/פורסם : 10 במאי 2002 "ידיעות אחרונות"

התערוכה הנהדרת "צייר – תייר" של אליהו אריק בוקובזה היא חזרה ביקורתית אל העבר הארצישראלי. במבט ראשון, הציורים של בוקובזה, בוגר קלישר, נראים כמו ציורים של ילד שהתאהב בקופסת הצבאים ובציור דיוקנאות פרונליים, דו מימדיים, בנוף שנראה כמו טפט. אבל בוקובזה הוא ילד גדול ואיטיליגנטי, והילד שמשמש כאגו החילופי שלו בעבודות הוא תייר מפוכח בשדה הציור הציוני המגויס, בעיקר זה של בצלאל המוקדם. הציור "ציוני מול נוף 2" מציג בנוף גלילי – שנראה כחיבור בין הג'ונגלים של רוסו, לעיוותי הפרופורציה של גוגן, לפנטזיות האוריינטליסטיות של זאב רבן ומשה ליליאן – ילדון שמנמן שעומד שתול כשלאשו כיפה, שמתפקדת כהד לפבגות ההרים הורודים ולכיפות התכולות של המסגדים, לרגליו סנדלים תנ"כיים וגרביים ובידו דגלון ישראלי. החוויה הישראלית שרואה-לא-רואה את מה שהנוף מספר לה.

גם כשזה כתוב בצורה הכי ברורה, כמו בכרזת המפה של רבן משנות ה-20 – שם עומד הקולוניאליסט בבגדי הספארי, כשמתחת לכובע השעם ולשפמפם הדק מגיח אותו פרצוף שמנמן של הילד, ומצביע על מפת פלשתינה-א"י שמעוטרת באורנמנטיקה ליליאנית, עאלק ים תיכונית, כששמות המקומות שכתובים במפה של רבן, של הציונות בכלל, כולם לקוחים מארץ ישראל של תקופת התנ"ך. וכל מה שנוגד את החלום הציוני נעלם מהנוף העליז כל כך בצבעי ורוד-צהוב-סגול. לשמחת הילד ולתפארת מדינת ישראל.